

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

7/15058

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2010-610.01-242/1833/3804
Konu : Yazılı soru önergesi

12.08. / 2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 22/06/2010 tarihli ve A.01.0.GNS. 0.10.00.02-24052 sayılı yazı,
b) 06/07/2010 tarihli ve 1698/3460 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Van Milletvekili Özdal Üçer tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/15058 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (2 adet)

DAĞITIM:

Gereği:

TBMM Başkanlığına

Bilgi:

Başbakanlığa

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2010-610.01-242/1831/3802
Konu : Yazılı soru önergesi

12/08/2010

Sayın Özdal ÜÇER
Van Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/15058 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Erciş Cumhuriyet Başsavcılığının 07/07/2010 tarihli ve 201/1410 sayılı yazısıyla, soru önergesinde bahsi geçen olayla ilgili olarak, Erciş Cumhuriyet Başsavcılığının 2010/1410 sayılı soruşturma dosyası üzerinden yürütülen soruşturma sonucunda, 10/06/2010 tarihli ve 2010/1248 Esas, 2010/97 İd. sayılı iddianamesiyle Erciş Ağır Ceza Mahkemesine kamu davası açıldığı; Erciş Ağır Ceza Mahkemesinin 2010/153 Esas sayılı dosyası üzerinden yürütülen kovuşturmanın halen derdest olduğu, Erciş Asliye Hukuk Mahkemesinden alınan 17/05/2010 tarihli ve E. 2010/308, K. 2010/216 sayılı koruma kararıyla mağdurun Van Sosyal Hizmetler Çocuk Esirgeme Kurumuna yerleştirildiği bildirilmiştir.

II- 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun;

A- "Bir suçun işlendiğini öğrenen Cumhuriyet savcısının görevi" kenar başlıklı 160 ıncı maddesinde;

"(1) Cumhuriyet savcısı, ihbar veya başka bir suretle bir suçun işlendiği izlenimini veren bir hâli öğrenir öğrenmez kamu davasını açmaya yer olup olmadığına karar vermek üzere hemen işin gerçeğini araştırmaya başlar.

(2) Cumhuriyet savcısı, maddî gerçeğin araştırılması ve adil bir yargılamanın yapılabilmesi için, emrindeki adlî kolluk görevlileri marifetiyle, şüphelinin lehine ve aleyhine olan delilleri toplayarak muhafaza altına almakla ve şüphelinin haklarını korumakla yükümlüdür.";

B- "Cumhuriyet savcısının görev ve yetkileri" kenar başlıklı 161 inci maddesinin birinci fıkrasında;

"(1) Cumhuriyet savcısı, doğrudan doğruya veya emrindeki adlî kolluk görevlileri aracılığı ile her türlü araştırmayı yapabilir; yukarıdaki maddede yazılı sonuçlara varmak için bütün kamu görevlilerinden her türlü bilgiyi isteyebilir. Cumhuriyet savcısı, adlî görevi gereğince nezdinde görev yaptığı mahkemenin yargı çevresi dışında bir işlem yapmak ihtiyacı ortaya çıkınca, bu hususta o yer Cumhuriyet savcısından söz konusu işlemi yapmasını ister.";

C- "Kamu davasını açma görevi" kenar başlıklı 170 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında;

"(1) Kamu davasını açma görevi, Cumhuriyet savcısı tarafından yerine getirilir.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

(2) Soruşturma evresi sonunda toplanan deliller, suçun işlendiği hususunda yeterli şüphe oluştuyorsa; Cumhuriyet savcısı, bir iddianame düzenler.";

Ç- "Kovuşturmayaya yer olmadığına dair karar" kenar başlıklı 172 nci maddesinde;

"(1) Cumhuriyet savcısı, soruşturma evresi sonunda, kamu davasının açılması için yeterli şüphe oluşturacak delil elde edilememesi veya kovuşturma olanağının bulunmaması hâllerinde kovuşturmayaya yer olmadığına karar verir. Bu karar, suçtan zarar gören ile önceden ifadesi alınmış veya sorguya çekilmiş şüpheliye bildirilir. Kararda itiraz hakkı, süresi ve mercii gösterilir.

(2) Kovuşturmayaya yer olmadığına dair karar verildikten sonra yeni delil meydana çıkmadıkça, aynı fiilden dolayı kamu davası açılmaz.",

Hükümlerinin yer aldığı malûmlarıdır. Bu hükümler çerçevesinde açılan kamu davasında yargı yetkisi, Anayasanın 9 uncu maddesi uyarınca Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılır.

Yine, Anayasanın 138 inci maddesi uyarınca; hâkimler, görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanî kanaatlerine göre hüküm verirler; hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz.

Öte yandan, mülga 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 148 inci maddesindeki "Kamu davasını açmak için Adalet Bakanı Cumhuriyet savcısına emir verebilir." hükmünün 14/07/2004 tarihli ve 5219 sayılı "Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"un çerçeve 3 üncü maddesiyle yürürlükten kaldırılması ve benzer bir hükmün 04/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununda yer almaması; 5271 sayılı Kanunun yukarıda atıf yapılan, 170 inci maddesinin birinci fıkrasındaki, "Kamu davası açma görevi, Cumhuriyet savcısı tarafından yerine getirilir." hükmü ile 160 ıncı maddesinin birinci fıkrasındaki, "Cumhuriyet savcısı, ihbar veya başka bir suretle bir suçun işlendiği izlenimini veren bir hâli öğrenir öğrenmez kamu davası açmaya yer olup olmadığına karar vermek üzere hemen işin gerçeğini araştırmaya başlar." hükümleri dikkate alındığında, soruşturma yapılması ve kamu davasının açılması konusunda Adalet Bakanının Cumhuriyet savcısına emir verme yetkisi bulunmamaktadır.

Yukarıda belirtilen düzenlemeler çerçevesinde, işlenen suç sebebiyle yürütülecek soruşturma veya görülecek davayla ilgili olarak tüm yetki ve sorumluluk yargı mercilerine ait olup, Bakanlığımız veya herhangi bir makam, organ, merci veya kişi tarafından müdahalede bulunulması söz konusu olamaz.

Bilgilerinize sunulur.

Sadullah ERGİN
Bakan